

بسمه تعالی

جزوه نکات مهم درس به درس مطالعات اجتماعی

«پایه پنجم ابتدایی»

تهیه کننده:

گروه آموزشی تعلیم کده

سال تحصیلی

۱۴۰۱-۱۴۰۲

وب سایت آموزش مجازی و غیر حضوری ۶ پایه ابتدایی

www.talimkadeh



فهرست مطالب

- درس اول: من با دیگران ارتباط برقرار می‌کنم ۳
- درس دوم: احساسات ما ۵
- درس سوم: همدلی با دیگران ۷
- درس چهارم: من عضو گروه هستم ۸
- درس پنجم: جمعیت ایران ۱۰
- درس ششم: منابع آب ایران ۱۱
- درس هفتم: نواحی صنعتی مهم ایران ۱۳
- درس هشتم: راه‌ها و حمل و نقل (۱) ۱۵
- درس نهم: راه‌های حمل و نقل (۲) ۱۷
- درس دهم: کشور ما چگونه اداره می‌شود؟ ۱۹
- درس یازدهم - کشورهای همسایه (۱) ۲۲
- درس دوازدهم: کشورهای همسایه (۲) ۲۲
- درس سیزدهم: حرکت‌های زمین ۲۳
- درس چهاردهم - زندگی در نواحی مختلف جهان ۲۴
- درس پانزدهم: بازگشت از سفر حج ۲۷
- درس شانزدهم: مدینه شهر پیامبر (ص) ۲۹
- درس هفدهم: سفر به کربلا (۱) ۳۰
- درس هجدهم: سفر به کربلا (۲) ۳۱
- درس نوزدهم: ایرانیان مسلمان حکومت تشکیل می‌دهند ۳۲
- درس بیستم: وزیران کاردان، شهرهای آباد ۳۴
- درس بیست و یکم: کشورگشایان بی رحم ۳۶
- درس بیست و دوم: بازسازی ویرانه‌ها ۳۷



جزوه نکات مهم درس مطالعات اجتماعی پنجم ابتدایی

درس اول: من با دیگران ارتباط برقرار می‌کنم

- ۱- همه‌ی ما انسان‌ها از زمانی که متولد می‌شویم، با دیگران زندگی می‌کنیم و با آن‌ها ارتباط داریم.
- ۲- ما انسان‌ها برای زندگی نه تنها به آب، غذا و هوا، بلکه به ارتباط با دیگران هم نیازمندیم و اگر این ارتباط نباشد، احساس تنهایی می‌کنیم.
- ۳- ما برای اینکه با دیگران ارتباط برقرار کنیم، خواسته‌ها، افکار و نظرات خود را درباره‌ی یک موضوع با آن‌ها در میان می‌گذاریم یا احساس خود را به آن‌ها ابراز می‌کنیم.
- ۴- مهم‌ترین راه ارتباط انسان‌ها با یکدیگر گفت و گو (کلام) است.
- ۵- هر گفت و گو دو طرف دارد: گوینده، یعنی کسی که صحبت می‌کند و شنونده، یعنی کسی که گوش می‌دهد.
- ۶- یکی از قسمت‌های مهم گفت و گو، گوش دادن است. وقتی کسی با ما صحبت می‌کند، لازم است:
 - به حرف‌های او دقت و توجه کنیم.
 - کلام گوینده را قطع نکنیم و صبر کنیم جمله‌اش را کامل کند و حرف‌هایش تمام شود.
 - به گوینده نگاه کنیم؛ وقتی کسی با ما صحبت می‌کند و ما به جای دیگری نگاه می‌کنیم، آن فرد احساس می‌کند که دوست نداریم به حرف‌هایش گوش دهیم یا از حرف‌هایش خسته شده‌ایم.
 - گاهی با تکان دادن سر یا سؤال کردن، گوینده را تشویق می‌کنیم که به صحبت خود ادامه بدهد.
- ۷- یکی از قسمت‌های مهم گفت و گو، صحبت کردن است. وقتی با دیگران صحبت می‌کنیم، لازم است:
 - به شنونده نگاه کنیم.



- با صدای مناسب، یعنی نه خیلی بلند و نه خیلی آهسته و نه تند و نه کند، حرف نزنیم. اگر موقع صحبت کردن، صدایمان مناسب نباشد، دیگران ممکن است زود خسته شوند و دیگر به حرف‌های ما گوش ندهند.
- منظور خودمان را روشن و واضح بیان کنیم.
- زمانی مناسب را برای حرف زدن با دیگران انتخاب کنیم؛ مثلاً اگر کسی در حال انجام دادن کاری است و وقت ندارد، مزاحم او نشویم.
- از کلمات مؤدبانه استفاده کنیم؛ وقتی در خواستی داریم، از عبارتهای احترام آمیزی چون «لطفاً» و «خواهش می‌کنم» استفاده کنیم.
- ۸- همین طور اگر اشتباهی کردیم، بگوییم «معذرت می‌خواهم.» در گفت و گو با بزرگ‌ترها، به جای واژه‌ی «تو»، از «شما» استفاده کنیم.
- ۹- یکی دیگر از نکاتی که باید در ارتباط با دیگران دعایت کنیم، حریم شخصی آنهاست.
- ۱۰- حریم شخصی هر فرد محدوده‌ای است که هیچ کس نباید بدون اجازه و رضایت او وارد آن شود.
- ۱۱- افراد دوست ندارند دیگران درباره‌ی بعضی موضوعات خصوصی‌شان از آنها سؤال کنند؛ چون این موضوعات به دیگران مربوط نمی‌شود و در زندگی آنها تأثیری ندارد.
- ۱۲- اگر افراد دوست نداشته باشند درباره‌ی مسائل خصوصی‌شان توضیح بدهند، ما حق نداریم کنجکاوی کنیم و وارد حریم شخصی آنها شویم.
- ۱۳- حفظ حریم شخصی، دقت و توجه به سخنان، انتخاب زمان مناسب گفت و گو و قطع نکردن حرف گوینده از اصول گفت و گو می‌باشند.
- ۱۴- ما در هنگام گفت و گو بعضی از چیزها را بدون صحبت کردن به دیگران انتقال می‌دهیم؛ برای مثال، با تکان دادن سر نشان می‌دهیم که حرف طرف مقابل درست است یا با حرکات صورت نشان می‌دهیم که از شنیدن موضوعی تعجب کرده‌ایم. به این نوع ارتباط، ارتباط غیر کلامی می‌گویند.



۱۵- در یک ارتباط خوب، حالت‌های چهره و حرکات و رفتارهای ما نیز مانند صحبت کردن و گوش دادن اهمیت دارند.

۱۶- ما می‌توانیم با رفتار و حالت‌های صورت خود نشان دهیم که خوشحال، غمگین، دلخور یا شادیم.

درس دوم: احساسات ما

۱- همه‌ی ما در طول روز در موقعیت‌های مختلف، احساسات گوناگونی داریم.

۲- برخی از احساسات ما خوشایند و برخی ناخوشایندند.

۳- احساسات خوشایند در ما تأثیر خوبی می‌گذارند و ما آن‌ها را دوست داریم. برعکس، احساسات ناخوشایند را دوست نداریم و می‌خواهیم از آن‌ها دور شویم.

۴- شادی احساسی است که هم خود ما می‌توانیم آن را در خودمان به وجود بیاوریم و هم دیگران می‌توانند با انجام دادن کارهایی این احساس را در ما ایجاد کنند.

۵- همه‌ی مردم گاهی شاد و گاهی غمگین می‌شوند.

۶- هیچ‌کس احساس غم را دوست ندارد اما باید توجه کنیم که احساس غم احساس طبیعی (عادی) است و همه‌ی انسان‌ها در زندگی، گاهی این احساس را پیدا می‌کنند.

۷- همانطور که چیزهای مختلفی ممکن است ما را شاد کند، چیزهای مختلفی هم ممکن است ما را غمگین کند.

۸- گاهی رفتارهای دیگران ما را اندوهگین می‌کند. گاهی نیز خود ما با کارهایی که انجام می‌دهیم باعث ناراحتی خودمان می‌شویم.

۹- گاهی حوادثی مانند جدایی از کسانی که آن‌ها را دوست داریم، بیماری یا مرگ عزیزانمان، ما را غمگین می‌کند.

۱۰- وقتی دچار غم و اندوه می‌شویم، می‌توانیم:

- دعا کنیم و از خداوند بزرگ برای برطرف شدن اندوهمان کمک بگیریم.



- به خودمان دل‌داری بدهیم؛ به خود بگوییم که احساس غم طبیعی است اما همیشه نیست و من می‌توانم باز هم شاد باشم.

- درباره‌ی علت اندوه خود فکر کنیم و راهی برای برطرف کردن آن پیدا کنیم.

- از بزرگ‌ترها (پدر و مادر، پدربزرگ، معلم، مشاور مدرسه و ...) کمک بگیریم و با آن‌ها صحبت و مشورت کنیم.

- درباره‌ی احساس اندوه خود بنویسیم یا نقاشی کنیم.

- با انجام دادن کارهای شاد و سرگرم‌کننده یا کمک به دیگران، کم‌تر به ناراحتی خود فکر کنیم.

۱۱- ترس احساسی طبیعی و عادی است که در انسان و دیگر جانوران وجود دارد.

۱۲- ترس از حیوانات درنده و موزی، ترس از بلندی و ترس از صداهای وحشتناک و مهیب، ترس‌های بجا هستند.

۱۳- بعضی از ترس‌ها را خداوند برای مقابله با خطر در وجود جانداران قرار داده است، این گونه ترس‌ها، «ترس بجا» هستند و از انسان محافظت می‌کنند.

۱۴- بعضی از ترس‌ها «نابجا» و نادرست‌اند. به خصوص، اگر این ترس‌ها به طور دائمی و مدتی طولانی فکر ما را به خود مشغول کنند، مشکلاتی برایمان به وجود می‌آورند.

۱۵- ترس از تاریکی اتاق یا خانه، ترس از امتحان، ترس از موجودات خیالی مانند غول و هیولا، ترس از آمپول و رفتن به دندانپزشکی و ترس از دست دادن نزدیکان، ترس‌های نابجا و نادرست‌اند.

۱۶- همه‌ی ما در زندگی گاهی از چیزهایی می‌ترسیم. برای مقابله با ترس‌ها می‌توانیم از راهکارهای زیر استفاده کنیم:

- ابتدا چیزی را که از آن می‌ترسیم و همچنین درجه یا میزان ترس خود را مشخص کنیم. بعد خوب

فکر کنیم که آیا ترسمان به جاست یا نه و علت آن چیست؟

- سپس با بزرگ‌ترها درباره‌ی ترس خود مشورت کنیم و از آن‌ها کمک بگیریم.

